

Küsimused 9. klassile

Nimi .....

Kool .....

Geograafiaõpetaja .....

1.

Joonis1. September 1979

Joonis 2. September 2003

a) Mis maakera piirkonda on sateliidipiltide järgi koostatud kaartidel (joonis 1 ja 2) kujutatud? ..... **1 p**

b) Millest on tingitud erinevused 1979.a. ja 2003.a. kaartide vahel? Selgitage muutuse tekkepõhjust pikemalt ..... **2 p**

c) **Protsessi samas tempos jätkumisel ennustavad USA teadlased, et peagi muutub Loodeväil vabalt laevatatavaks.** **3 p**

Mida nimetatakse Loodeväilaks? .....

Kes läbis Loodeväila idast läände esimesena? .....

Millise ekspeditsiooni juhtimist võib aga pidada selle maadeavastaja kuulsaimaks reisiks? .....

d) Loetle põhjused, miks on jäävööndi kliima väga karm. **3 p**

1).....

2).....

3).....

2. Milliseid riike nimetatakse enklaavideks? Nimeta kaks enklaavi. **3 p**

3. Kuidas määrata ilmakaari, kui kompassi ei ole? Nimeta kolm võimalust. **3 p**

1) .....

2) .....

3) .....

4. Nii rohtlates kui savannides on suureks probleemiks erosioon. Nimeta kolm selle protsessi tekkepõhjust või soodustavat tegurit.

4 p

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

Mis pinnavormid võivad erosiooni tagajärjel rohtlates tekkida? .....

5. Amazonasel on umbes 500 lisajõge, mis toovad Amazonasesse suure hulga sogast vett ja tänu neile kannab Amazonas igal aastal ookeani umbes 1 mlrd. tonni muda ja muid setteid.

Suurt deltat tal siiski ei ole. Miks? .....

2 p

.....
 .....

6. Mis nimetust kannab pildil olev mets?

Milles seisneb nende metsade tähtsus?

3 p

- 1) .....
- 2) .....

7. See on okaspuu sooküpresside sugukonnast. Puud kasvavad kuni 100m kõrguseks. Praeguseks ajaks on neid looduses säilinud vaid umbes 500 puud. Nad on jämedaimad puud maailmas (tüve läbimõõt kuni 10m). Kuulsaimat nende hulgast (nn Wawonapuud) läbib 3,4m laiune tee. Need puud on väga pikaealised, kasvades kuni 3000 aastat.

3 p

Mis puudega on tegemist? .....

Kirjelda võimalikult täpselt, kus need puud kasvavad? .....

.....

8. Millises loodusvööndis on järgmine inimtegevusala olulise tähtsusega?

4 p

Tegevusala	Loodusvöönd	Tegevusala	Loodusvöönd
piimakarjakasvatus		põhjapõtrade kasvatus	
kohvikasvatus		alepõllundus	
rändkarjakasvatus		lihavesekasvatus	
tselluloosi- ja paberitööstus		maisi- ja nisu kasvatamine	

9. Paiguta Türgit, Afganistani ja Jaapanit iseloomustavad andmed tabelisse õigesse

kohta.

3 p

Eeldatav keskmine eluiga meestel/naistel: 70/75 aastat, 78/85 aastat, 43/44 aastat

Sündimus: 9‰, 17‰, 46‰

Kirjaoskus : 99%, 87%, 36%

Arengutaseme näitaja	Türgi	Afganistan	Jaapan
Oodatav keskmine eluiga			
Sündimus			
Kirjaoskus			

10. Keda nimetatakse mestiitsideks? .....

2 p

Nimeta kaks riiki maailmas, kus mestiitside osakaal on väga suur.

.....

11. Kirjuta iga piirkonna juurde sobiv täht vastavalt sellele, milline usund on iseloomulik sellele piirkonnale.

3 p

A) budism B) katoliiklus C) islam D) judaism E) õigeusk F) protestantism

.....Taani .....Iisrael ..... Indoneesia .....Kreeka .....Brasiilia .....Tiibet

12. Millist pinnavormi peetakse Eesti eluta looduse sümboliks?

3 p

.....

Milline osa (kohanimi)sellest pinnavormist on kõige kõrgem? Kui kõrge?

.....

13. Paranda tekstis vead eitust kasutamata! Tee parandused teksti sisse!

4p

Eesti asub Ida- Euroopa platvormi loodeosas. Eesti aluskord koosneb settekivimitest (peamiselt graniidist ja gneissist) ja ei paljandu kuskil, sest on kaetud pealiskorra tard- ja moondekivimitega. Pealiskorra kivimid settisid keskaegkonna nelja esimese ajastu jooksul (542-359 miljonit aastat tagasi), mil Eesti ala oli peamiselt merepõhjaks. Põhja- Eestis on pealiskorra kivimite paksus suurem kui Lõuna – Eestis. Osmussaarel võime näha paljandumas siluri ajastu karboonaatseid kivimeid, Saaremaal aga ordoviitsiumi kivimeid. Lõuna- Eestis (näiteks Ahja jõe kallastel) paljanduvad devoni liivakivid. Pealiskorra kivimid on kaetud pinnakatte setetega. Pärnu ja Kasari jõe ümbruses on peamisteks seteteks kruus ja savi, Lääne- Virumaal liiv ja Emajõe ülemjooksu piirkonnas turvas. Loode- Eestis leidub õhukese pinnakattega alasid, mida nimetatakse alvariteks.

14. Kus asub fotol olev objekt? 3 p

.....

Rahvapärimuse järgi hakkab kaev
keema, kui nõiad kaevus vihtlevad.

Seleta lühidalt miks ja millal hakkab
tegelikult kaev "keema". .....

.....

.....

15. a) Mis ajastu lubjakividest kaevandatakse Eestis kukersiiti? 3 p

3 p

.....

b) Mis maakonnas paiknevad suurimad kukersiidi varud ja toimub kaevandamine?

.....

c) Mis on selle maavara kõige tähtsam kasutusala? .....

16. Kirjelda võimalikult täpselt, mille poolest on need kohad Eestis tähtsad? 2 p

2 p

Ramsi neem .....

Purekkari neem .....

Vaindloo saar .....

Nootamaa saar .....

17. Selgita võimalikult täpselt, mis on moreen. 2 p

2 p

18. Mis vahe on Põhja-ja Lõuna-Eestis leiduval moreenil? 2 p

2 p

.....

.....

19. Milliseid riike kirjeldatakse järmiselt: 2 p

2 p

a) See riik on .....

- riik on riigikorralt kuningriik
- riik pole kunagi olnud Euroopa riikide koloonia
- 94% rahvastikust on budistid
- 1939. aastani kandis riik Siiami nime
- väga tähtis riigi sissetulekuallikas on turism- kultuurimälestised, kaunis loodus ja lõbustusasustused on väga paeluvad.

b) See riik on .....

- riik on endine Prantsusmaa koloonia
- riik on oma nime saanud riiki läbiva suurima jõe nime järgi
- riigi pealinn on Aafrika mandriosa kõige läänepoolsem linn
- riigi pealinnas lõppeb maailmakuulus autoralli, mis algab Pariisist

Kokku 60 punkti